

ΕΒΔΟΜΑΣ

ἜΤΟΣ Α' 1884

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΑΡΙΘ. 32

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ

Τὸ ἔαρ τὸ ψάλλουσιν αἱ χελιδόνες, τὸ θέρος οἱ τέττιγες, τὸν χειμῶνα ἡ κοχλάζουσα χύτρα, καὶ μόνον σέ, πτωχὸν φθινόπωρον, οὐδεὶς σέ ψάλλει, διότι ἐκπροσωπεῖς τὸν μαρασμόν, τὴν φθίσιν καὶ τὴν παρακμὴν. Ἄλλοτε τοῦλάχιστον ἦσο ἡ προσφιλεῖς ἐποχὴ τῶν ποιητῶν μας, ἀλλὰ σήμερον καὶ οὗτοι ἀπὸ τὸν μελαγχολικὸν θρόον τῶν πιπτόντων φύλλων σου προτιμῶσι τοὺς ὀρεκτικούς τῆς χύτρας ἀτμούς. Ἔμεινες λησμονημένον κ' ἐγκαταλελειμμένον οὐδεὶς σ' ἐπικαλεῖται, οὐδεὶς σέ ἀναμῆνει ἀνυπομόνος· τούναντίον, οἱ ὄρσιζοντες εἰς τὰ θαλάσσια ὕδατα τὸ ἐκ τῶν θερινῶν καυμάτων πεπυρακτωμένον σῶμά των, οἱ μετὰ τοῦ ἡδέως φλοίσβου τῶν κυμάτων τοῦ Φαλήρου ἀκούοντες τὰς φαιδράς καὶ πετακτὰς μελωδίας τῶν γαλλικῶν μελοδραματιῶν, οἱ ἐν τοῖς παρλιεσσίοις θεάτροις διανυκτερεύοντες χάριν τῶν ἄθλων τοῦ Ροκαμβόλ ἢ τοῦ Κόμητος τοῦ Μαντεχρίστου ἢ καὶ χάριν τῶν γερμανίδων αἰοιδῶν, ὧν τὸ ψυχρὸν ἄσμα αὐτοπροαιρέτως καὶ ἀνευ ἀξιώσεων δίσκου υποδοθησοῦσι οἱ ἀπειροπληθεῖς τῶν μερῶν ἐκείνων βάραχοι. . . μετὰ λύπης καὶ βλασφημιῶν σὲ βλέπουσιν ἐρχόμενον νὰ καταλάβῃς τὸ ἀνηκόν σοι μερίδιον τοῦ ἔτους· οἱ διδάσκαλοι τρέμουσι τὰς μεταθέσεις σου, ὡς καὶ αὐτὴ δὲ ἡ γῆ ἐπὶ τῇ ἐλευσίᾳ σου διατάσσει τὰ δένδρα νὰ ρίψωσι τὰ φύλλα των, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἐπιβάλλει εἰς τὰ σύννεφα νὰ τὸν σκυθρωπάσωσιν, ἢ δὲ σελήνην δειλὰ-δειλὰ μόλις ἐμφανίζεται καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν κρύπτεται εἰς τὰ νέφη.

Καὶ ὅμως τὸ φθινόπωρον, τὸ γλυκὺ τῆς Ἀττικῆς φθινόπωρον, εἶναι μᾶλλον δευτέρα τοῦ ἔαρος ἐμφάνις ἐν Ἑλλάδι· τόσον μόνον μᾶς φέρει ἐκ τοῦ χειμῶνος ὅσον ἀρκεῖ νὰ συγκρασῇ τὸ φλογερὸν τοῦ θέρους θάλλος. Δὲν εἶναι δὲ τόσον ἀσημον ὅσον τὸ νομίζουσι. . .

Τὸ φθινόπωρον δίδει τὸ σύνθημα τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως ἀναπαυομένους· τὰ ἐμπορικά καὶ τὰ ῥαπτεῖα ἀναλαμβάνουσι ζωὴν· οἱ οἰνοπῶλαι παρέχουσιν ἀφειδῶς τὸ γλεῦκος εἰς τὰ προγαστρά βραβελία των, ὅπως μετ' ὀλίγον ἐνεργήσωσιν ἐπ' αὐτῶν τὰς προσοδοφόρους ἀφαιμάξεις· ἡ δικαιοσύνη κινεῖ τὴν πλαστιγγὰ τῆς, τὰ βιβλιοπωλεῖα διασπείρουσι τὰ ἐν αὐτοῖς συσσωρευθέντα βιβλία, τὰ σχολεῖα ἀνοίγουσι τὰς πύλας των, οἱ δὲ μαθηταὶ πηγαινοέρχονται κρατοῦντες βιβλία, χάρτην καὶ μελάνην καὶ πᾶν μαθητικὸν ἐφόδιον.

Ἄλλ' ἰδίως τὸ φθινόπωρον εἶναι τὸ σύν-

θημα τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκεντρώσεως τῶν φοιτητῶν, τῶν καλῶν φοιτητῶν μας, ἐκ πάσης Ἑλληνικῆς γωνίας, ἐλευθέρως ἢ δούλης!

Ἴδου πάντες συνηνωμένοι διηγοῦνται ἐν περιλήψει τὰ παρελθόντα, καὶ σχεδιάζουσι τὰ μέλλοντα.

Καὶ ἂν τίποτε ἄλλο καλὸν δὲν μᾶς ἐφφρες, ὦ φθινόπωρον, μόνον καὶ μόνον διότι συγκεντρῶνεις καὶ ἀδελφοποιεῖς τὰ διεσπαρμένα τέκνα τῆς μιᾶς Ἑλλάδος ἔπρεπε νὰ σ' ἀγαπῶμεν.

Καλῶς ὄρισες!

X.

Ἡ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ.

Μισάνθρωπός τις ἀναλύσας τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν εὗρεν ὅτι συνέκειτο αὐτὴ ἐκ τριῶν ἐτῶν εὐτυχίας διαλελυμένων εἰς ἐξήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα ἔτη πόνων καὶ ἀνίας.

Μεθ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν πικρίαν τοῦ ποτοῦ, ἐν ἀδημονίᾳ ἀναλογιζόμεθα τὴν ὑπάτην στιγμήν, καθ' ἣν τὸ ποτήριον θ' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῶν χειλέων μας.

Καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἡ μακρὰ ζωὴ ἐθεωρήθη ὡς δῶρον τοῦ οὐρανοῦ.

Καὶ ὁ ὑπέρτατος δὲ νομοθέτης ἐν τῇ τῷ παλαιῷ καὶ τῷ νέῳ νόμῳ ἔταξε ταύτην ἀμοιβὴν εἰς τὸν σεβασμὸν τῶν τέκνων πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς.

Καὶ εἶνε τόσον πολυτίμος ἡ χάρις αὐτῆ, ὥστε ὁ Θεὸς ἐπήνεσε τὸν Σολομῶντα, διότι ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ σοφίαν μᾶλλον ἢ ἔτη πολλὰ.

* *

Ἀνέκαθεν ἡ μεγάλη μακροβιότης προὐκάλεσε τὴν ἐκπλήξιν τῶν διαφόρων γενεῶν.

Αἱ Ἀθηναὶ καὶ ἡ Ρώμη ἀνέφερον ἐν τοῖς χρονικοῖς των ὅλα τὰ σχετικὰ πρὸς τοὺς ἑκατοντούτεῖς γεγονότα.

Αἱ προνομιούχοι αὐταὶ ὑπάρξεις ὑπὸ φιλοσοφικὴν θεωρούμεναι ἐποψίν δὲν εἶνε ἀπλατῆ τῆς τύχης ἰδιοτροπία, οὔτε ἀποτελέσματα ἐπιλησμοσύνης τοῦ θανάτου.

Ἡ θεία πρόνοια συνεργεῖ εἰς τοῦτο. Ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ ὑποβαστάσῃ διὰ τῆς ἐλπίδος τὸν ὀλιγόψυχον γέροντα, τὸν ὑπερβάντα τὰ συνήθη ὄρια τῆς ζωῆς.

Οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει πάντοτε οὗτος ὑπ' ὄψει παραδείγματα ἄλλων ὑπερβάντων αὐτὸν κατὰ τὴν ἡλικίαν.

Ἄδεν ὑπάρχει ἀνθρώπος τόσον ὑπέργηρος, ἐφ' ὅσον ἔχει ὑπ' ὄψει τοῦ τὸν Μαθουσαῶλαν, ὅστις νὰ μὴ πιστεύῃ ὅτι ἐγκλείει εἰς τὸ σαρκίον του εἰκοσιν ἀκόμη ἔτη», ἔλεγεν ὁ Montaigne.

Ἡ ἀποψὶς αὐτῆ ἐμφυχοῖ αὐτόν. Δια-

βουκολούμενος οὕτως, οὐδόλως σκέπτεται, ὅτι τὰ προνομιούχα ὄντα, ὧν ἐλπίζει νὰ συμμερισθῇ τὴν εὐτυχίαν, εἰσὶν ὀλίγιστοι καὶ αὐταὶ, ἐκ μεγάλου σωζόμενοι ναυαγίου.

*

Πιστεύεται κοινῶς ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ κόσμου χρόνους ἡ γῆ ἦν σφαῖρα, νεαρωτέρα καὶ μᾶλλον γόνιμος εἰς τὰ τῆς ζωῆς σπέρματα, ἔτρεφε σθεναρωτέρους τότε ἢ σήμερον ἀνθρώπους.

Ἡ φαντασία, ἀρεσκομένη εἰς ὅ,τι θαυμαστόν, ἀποδέχεται ἀνεξετάστως ὅ,τι ἀναφέρει ἢ παράδωσις περὶ τῶν πατριαρχῶν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, ὧν ἡ ζωὴ διήρκει ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας.

Ἄλλ' ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη παραδεξιμένη ὅτι ἡ χρονολογία τῶν παλαιτάτων ἐκείνων χρόνων ἦτο πολὺ διάφορος τῆς ἡμετέρας, κατέδειξε τὴν πλάνην ταύτην.

Ὁ Ἐνσλερ καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς ἀπέδειξαν ὅτι τὸ ἔτος πρὸ τοῦ Ἀβραὰμ συνίστατο ἐκ τριῶν μόνον μηνῶν, μετὰ δὲ τὸν πατριάρχην τοῦτον ἐξ ὀκτώ, καὶ μετὰ τὸν Ἰωσήφ πλέον, τὸν ὑπουργὸν τοῦ Φαραῶ, ἐκ δώδεκα.

Ὡστε ἡ ἡλικία τοῦ Μαθουσαῶλα κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους οὐδὲν ἔχει τὸ ἀπίστευτον. Ὑπάρχουσι δ' αὐθεντικὰ παραδείγματα κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους αἰῶνας ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφθάσαν σχεδὸν εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην.

Ῥητῶς μνημονεύομεν ῥώσσουτινὸς στρατιώτου, ὅστις μετασχὼν τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου, ἀπεβίωσε τῷ 1801 εἰς ἡλικίαν 200 ἐτῶν!

*

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, τοὺς διαδεξαμένους τὴν μυθικὴν ἐποχὴν, τὰ ἀκρότατα ὄρια τῆς ζωῆς ἦσαν περίπου τὰ αὐτὰ ὡς καὶ παρ' ἡμῶν.

«Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν, λέγει ὁ Προφητὰναξ, ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος».

Ὁ Πλίνιος ποιεῖται μνεῖαν ἀπογραφῆς τινος ἐνεργηθείσης ἐπὶ Βεσπασιανοῦ, ἐξ ἧς καταφαίνεται ὅτι καὶ τότε, ὡς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, οἱ ἑκατοντούτεῖς ἦσαν ἐξαιρετικὰ ὄντα.

*

Καὶ χωρὶς ν' ἀνατρέξωμεν ἐπέκεινα τοῦ 19 αἰῶνος, εὗρισκομεν καὶ ἐν τῇ συγχρόνῳ ἡμῶν ἐποχῇ μέγαν ἀριθμὸν ὑπάρξεων ὑπερμέτρως παραταθειῶν.

Ἐκ τῶν πολλῶν τοιούτων παραδειγμάτων ἀναφέρομεν τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα.

Εἰς τὰ περίξ τῆς Σαιν-Κολόμβ ἀπεβίωσεν ἐν ἔτει 1838 κόρη τις ὀνόματι Μαρία Πριου εἰς ἡλικίαν 158 ἐτῶν. Τοῦτο εἶνε τὸ μόνον παράδειγμα ἐσχάτου γήρα-

Παιδί του Αίτου*. Έβλεπε του Γαύλου τη μεγάλη Λύπη, και έμενε άφωνο. Τό βούδαινε τό σέβας...

Είς τό κεφάλι ειστάθηκε τού ήρωα και: Γαύλε, τού είπες, μέ μισόβουστη φωνή, κοιμάσαι τώρα...

Εφύσησε άγριώτερος, κ' έχάθηεν ή κόρη. Ο Γαύλος; έσκωθίθηκε, άρπαξε τό κοντάρι...

Τήν τρίτη ήμέρα εφάνηκε, ώς αν γαλάζια άσπίδα, Άνάμεσα ετή θάλασσα ή ποθητή Τρομάτο...

— Τί τρίχει; Πώς τό Γαύλό της ή 'Οιτόνα φεύγει; Ομοί! μή φλόγες χύνουσι τά μάτια μου θανάτου;

Μην ό έχθρός σου έδω κοντά είναι; 'Ο! τήν καρδίά μου λισθάνομαι να καίεται, κ' όπομονή δεν έχει...

Και πόσο είν' άνοητόμο 'ετό χέρι του να λάμψη, 'Ας πάψη τώρα ή λύπη σου. Ψυχή μου, μίλησέ μου...

Της 'Οιτόνας τόνομα, ή θα τό λέη ή θλίψη. Ντροπής και λύπης δάκρυα θα χύνη ό γέρο-Νούας...

* Μόρλος ό υίός του Αίτου ήτο εϊς των άνδρειοτέρων πολεμιστών του Φιγγάλου, πατήρ του ποιητού και βασιλέως του Μόρβεν, χώρας των Καληδονίων, κειμένης κατά την βορειοδυτικήν παραλία της Σκωτίας. Κατά την παράδοσιν, ό Μόρλος μετά τριών άλλων συνόδου τον Γαύλον εν τή ετή Τρομάτου μεταβάσει του.

Γαυλί μου, δέν θ' άκούσται έκεί να τήν ξυπνίση, Γιατί τού Στρούμου ήρωα, ε τούς βράχους της Τρομάτος...

Δόσε τους να τό φέρουσι ε το πατρικό μου σπίτι, 'Ο άσπορμάλλης ήρωας να μήν κιντάγη πλέον...

Τό Γαύλο, εϊς τήν άγρία του όρημ' άς συνεπάρη Κ' έμένα δένδρο άδύνατο. 'Ανθήσαμε άντάμα, Άς μαπαθώμε και μαζί. Τό μνημα ή μου ήναι...

Μονάχη και μου έφυγε κομμάτι όρν' άναμμένο. 'Εφύσησεν ό άνέμος, κ' άκούσα να σιμώνουν...

Νεκρός ε τώ χώμα έρριξε τό ροφερό του χέρι. 'Η 'Οιτόνα έρημη δέν είχε τί να κάμη...

Κόττα, πολλοί μ' έξιόνου είναι πολεμιστάδες... 'Α! Γαύλε! — Εϊς τόν πόλεμο δέν έφυγα ποτέ...

Παιδί τού Αίτου* φέρε μου τού Μόρην τας σαιτάς. Οί τρεις πολεμιστάδες μας άς πάρουν τά δοξάρια...

Πήγαυε εϊς τό σπήλαιο, κρύφου όσση ή μάχη. Νά πύση... Τών πατέρων μας φέρε μου τό δοξάρι...

* Δ ου τ ό ρ μ ο ν, όρεινή έπαρχία εν τή χόρφη των Βρετανών. ** Τ' σί ν ο ρ α, βλεφαρίδες, γωας εκ του ιταλικού Ciglia.

Η 'Οιτόνα... Άγρια άσπράφη 'στη ψυχή της Χαρά, καθώς άνάμεσα οε καταγίδας νέρι...

Εϊπεν, οί γυιοί της θάλασσαι; Σας έρριξε ή ά- γέρας. 'Σ τούς βράχους μου; ή ήρθετε τήν εύμορφή 'Οιτόνα...

Εϊπεν ό Γαύλος. Άλλοτε τά λόγια σου δέν ήσαν Παληκαρία*... 'Όταν εϊς τά πυκνόνδενδρα βουνη τού Μόρβεν ήρθε;

Και έφευγες όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Από τας πλάταις πέρασε τό μισήμον δοξάρι. 'Εκοψε τό κεφάλι τού ό Γαύλος και άπ' τας χούκας...

Απλώσανε κ' εγγύωσαν ε τή θάλασσα οί άλλοι. 'Στό σπήλαιο, που έκρύφθηκε ή άγαπημένη κόρη...

Πές μου τί μένεις άφωνος; 'Η λύπη θα σκεπάση τας όχθας σου σ' άνάβρεψαν, άνίσιος και πεθάνη...

Είλα κοντά μου, ήρωα. Τήν περικεφαλαία Πάρε' ατήν και φέρε την σ' έκείνον. — 'Απ' τό χέρι τού Γαύλου κάτου έπεσε ή περικεφαλαία...

Και εϊς τή μάχη έρρίχθηκε, τό θάνατο ζητώντας. Τά μάτια της μισόκλειστα ήσαν και θολωμένα, Κ' έτρεχε από τό στόμα της θερμό-θερμό τό αίμα.

— Γαύλε, τόν τάφο κάμε μου, εϊπε, και ή καρδίε της Βαρεία-βαρεία άναστίναζε. Σά νέρι τή ψυχή μου...

Τή λύπη του ένοήσαμε. Τήν άρπα ό 'Όσιάνος 'Επήρε και τόν έπαινο της κόρης της Δουδράνας...

Και εφύγεσεν όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Εϊπεν ό Γαύλος. Άλλοτε τά λόγια σου δέν ήσαν Παληκαρία*... 'Όταν εϊς τά πυκνόνδενδρα βουνη τού Μόρβεν ήρθε;

Και έφευγες όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Από τας πλάταις πέρασε τό μισήμον δοξάρι. 'Εκοψε τό κεφάλι τού ό Γαύλος και άπ' τας χούκας...

Απλώσανε κ' εγγύωσαν ε τή θάλασσα οί άλλοι. 'Στό σπήλαιο, που έκρύφθηκε ή άγαπημένη κόρη...

Είλα κοντά μου, ήρωα. Τήν περικεφαλαία Πάρε' ατήν και φέρε την σ' έκείνον. — 'Απ' τό χέρι τού Γαύλου κάτου έπεσε ή περικεφαλαία...

* Σ ή λ μ α, τή άνάκτορα τού Φιγγάλου.

Ο στενότατος φίλος τού συσταγματάρχη Ουίθερς ήτο κάποιος ταγματάρχης Μάκενζι, σκότος τήν καταγωγήν, δν...

Από τινων μηνών ό ταγματάρχης άπαδηήματι εϊς Ευρώπην όπου μετέβη να έπαυίδη τούς άλλους Μάκενζι... δύο δε ή τρεις ήμερας μόνον μετά τούς άρραβωνας τού...

Και εφύγεσεν όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Εϊπεν ό Γαύλος. Άλλοτε τά λόγια σου δέν ήσαν Παληκαρία*... 'Όταν εϊς τά πυκνόνδενδρα βουνη τού Μόρβεν ήρθε;

Και έφευγες όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Από τας πλάταις πέρασε τό μισήμον δοξάρι. 'Εκοψε τό κεφάλι τού ό Γαύλος και άπ' τας χούκας...

Απλώσανε κ' εγγύωσαν ε τή θάλασσα οί άλλοι. 'Στό σπήλαιο, που έκρύφθηκε ή άγαπημένη κόρη...

Είλα κοντά μου, ήρωα. Τήν περικεφαλαία Πάρε' ατήν και φέρε την σ' έκείνον. — 'Απ' τό χέρι τού Γαύλου κάτου έπεσε ή περικεφαλαία...

* Σ ή λ μ α, τή άνάκτορα τού Φιγγάλου.

Δι' όλίγων λέξεων ό συσταγματάρχης διηγήθη εϊς τόν φίλον του πως έγένετο τό πράγμα.

Φίλε μου, εϊπεν ό συσταγματάρχης, εϊπήτε ότι θέλετε, άλλ' ένας συσταγματάρχης εϊνε συσταγματάρχης εϊς όλα τά μέρη τού κόσμου.

Και εφύγεσεν όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Εϊπεν ό Γαύλος. Άλλοτε τά λόγια σου δέν ήσαν Παληκαρία*... 'Όταν εϊς τά πυκνόνδενδρα βουνη τού Μόρβεν ήρθε;

Και έφευγες όλότρομος μέ φτερωτό τό πόδι. Τώρα μιλείς περήφανα... 'Εχεις ε τό πλάϊ, πρόταγε πολεμιστή. Άλλ' όχι...

Από τας πλάταις πέρασε τό μισήμον δοξάρι. 'Εκοψε τό κεφάλι τού ό Γαύλος και άπ' τας χούκας...

Απλώσανε κ' εγγύωσαν ε τή θάλασσα οί άλλοι. 'Στό σπήλαιο, που έκρύφθηκε ή άγαπημένη κόρη...

Είλα κοντά μου, ήρωα. Τήν περικεφαλαία Πάρε' ατήν και φέρε την σ' έκείνον. — 'Απ' τό χέρι τού Γαύλου κάτου έπεσε ή περικεφαλαία...

* Σ ή λ μ α, τή άνάκτορα τού Φιγγάλου.

ἀφηγηθῆ. Ἄλλ' ὁ ταγματάρχης ἐκίνησε μετὰ δυσπιστίας τὴν κεφαλὴν του βήξας συγχρόνως.

— Διατί βήχετε ἔτσι;

— Διότι βήχω... Δὲν μοῦ λέγετε δμως, σὰς παρακαλῶ, εἰς ὄλας τὰς ἐξπρατείας, τὰς ὁποίας ἐκάματε εἰς τὰς Ἰνδίας, εἶδατε ποτὲ παρόμοιον μὲ αὐτὸ πού με διηγείσθε;

— Ὅχι, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης σύνουρος.

— Εἶτε εἰς τὰς Ἰνδίας εἶτε καὶ ἀλλοῦ που;

— Ὅχι, ἐπανέλαβεν ὁ συνταγματάρχης.

— Ἠκούσατέ ποτε ὅτι ἔγεινε κἀνεὶς συνταγματάρχης μὲ τέτοιον τρόπον; Ἀκούσατε, φίλε μου, ὄλα αὐτὰ εἰμπορεῖ νὰ εἶνε ἀληθινά, ἀλλὰ ἐμὲ μοῦ φαίνονται ὑποπτα.

— Θέλετε νὰ εἰπῆτε ὅτι δὲν εἶνε συνταγματάρχης; ἀνεφώνησεν ὁ Οὐίθερος.

— Δὲν λέγω τίποτε ἐπὶ τοῦ παρόντος. Θὰ ξαναμιλήσωμεν ἀφοῦ τὸν ἴδω.

— Μεθαύριον, ἂν ἐπιθυμεῖτε. Θὰ φάγη εἰς τὸ σπίτι. Ἐλάτε καὶ κρίνετε μὲ τὰ μ'ατία σας.

— Εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ ταγματάρχης. Καὶ οἱ δύο στρατιωτικοὶ ἀπεχωρίσθησαν.

Ὁ συνταγματάρχης ὑπέστρεψε λίαν ἀναποφάσιτος καὶ σφοδρὰ τεθλιμμένος. Εἰξερυεν ἅτι τὸ ὄνομα Σμιθ δὲν ἦτο ἐνδοξον, καὶ ὅτι ὁ βαθμὸς τοῦ συνταγματάρχου τῆς Ἀμερικῆς δὲν ἦτο ἰσοβαρῆς πρὸς τὸν τοῦ συνταγματάρχου τῆς Ἀγγλίας. Ἄλλὰ ταῦτα πάντα ἦσαν μὴδὲν ἐνώπιον τῆς φρικαλέας ἰδέας, ἧτις ἐρρίζουτο ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του! Ἄν ὁ Ἴωνᾶς δὲν ἦτο οὔτε ἀμερικανὸς κἀν συνταγματάρχης!... Ὡ! τότε, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ὑπόσχομαι ὅτι ἡ διαδικασία μου μαζί του θὰ εἶνε λίαν συνοπτική!...

Η.

Τὸ γεῦμα τοῦ συνταγματάρχου ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀποκλειστικῶς στρατιωτικὸν γεῦμα, διότι οὗτος ἐφρόντισε μόνον ἀξιοματικούς καὶ πρῶην ἀξιοματικούς νὰ προσκαλέσῃ. Οἱ μὲν ἀνήκον εἰς τὸν ἀμερικανικὸν στρατὸν, καὶ συνωδεύοντο ὑπὸ τῶν συζύγων των, οἱ δὲ δύο ἕτεροι ἦσαν ὁ ταγματάρχης Μάκενζι καὶ ὁ ἀνεψιὸς του. Φυσικῶς λοιπὸν ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεως ἦσαν τὰ θέματα, ἅτινα συνήθως ἀπασχόλουσιν τοὺς συνδαιτυμόνας.

Ἄλλ' ὁ Ἴωνᾶς τόσο πολὺ ἦτο προσηλωμένος εἰς τὴν Καίτην, παρὰ τὴν ὁποίαν ὡς ἦν ἐπόμενον εἶχε καθῆσει, ὥστε οὐδ' ἀμῶς ἀνεμίχθη εἰς τὰς περὶ στρατιωτικῶν συζητήσεις μεθ' ὄλας τὰς ἀποπειράς τῶν δύο ἀξιοματικῶν. Καὶ εἰς τὰς ἀπ' εὐθείας δ' ἔτι ἐρωτήσεις ἀπεκρίνετο ἀορίστως πῶς ἢ προσεποιεῖτο ἀδιαφορίαν.

— Δὲν νομίζετε ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ ἀληθὴς μέθοδος; ἐφώνησεν ἀφνης πρὸς αὐτὸν ὁ συνταγματάρχης ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς τραπέζης εἰς τὸ ἄλλο, ἀφοῦ περιέγραφεν ἀγνωστὸν ποῖον στρατιωτικὸν ἐλιγμόν.

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Ἴωνᾶς ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς συγῆς.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ Καίτη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς τὸν ἠρώτησεν ἂν θέλῃ νὰ συνοδεύσῃ τὰς κυρίας εἰς τὴν αἰθουσαν, εἶνε πολὺ πιθανὸν ὅτι ἡ ἀξιωματικὸς αὐτὴ ἀπάντησις ἀπετεινετο πρὸς αὐτήν.

Ἡ ἐρώτησις τοῦ συνταγματάρχου ἀπέβλεπεν εἰς θέμα, ἐφ' οὗ, ὡς συνήθως, ὁ συνταγματάρχης Οὐίθερος καὶ ὁ ταγματάρχης Μάκενζι ἦσαν ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτου γνώμης. Ἡ συζήτησις ἐξηκολούθησε καὶ παρετάθη μέχρι τοῦ ἐπιδόρπιου. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἤκιστα διεσκέδαζε τὰς κυρίας· ἀλλ' οἱ κύριοι στρατιωτικοὶ δὲν τὸ ἐσυλλογίζοντο.

Εὐθὺς δ' ἅμα ἔμειναν μόνοι μετὰ τὸ ἐπιδόρπιον, ἐπανέλαβον τὴν συζήτησιν μετὰ μείζονος σφοδρότητος.

Ὁ Ἴωνᾶς ἤκουε μετ' ἐγκαρτερήσεως, χωρὶς νὰ συμμετάσχῃ αὐτῆς καὶ ἐκαρῶδκει ἀνυπομόνως εὐκαιρίαν ὅπως ἀποδράσῃ ἐκεῖθεν, ὅτε ἐξαφνα ὁ συνταγματάρχης Οὐίθερος ἀνέκραξεν:

— Ἀφ' οὗ λοιπὸν δὲν ἐννοεῖτε νὰ ὁμολογήσετε, ταγματάρχα, ὅτι ἔχω δίκαιον, ἀφίεμαι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ συνταγματάρχου Σμιθ. Τὸν δεχέσθε ὡς διαιτητὴν;

— Δὲν εἰξέρω ἂν πρέπη νὰ τὸν δεχθῶ, ἀπήντησεν ὁ προορατικὸς Σκῶτος. Πιθανὸν τοῦτο νὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς τὸ νὰ ὀρίσω διαιτητὴν σὰς τὸν ἴδιον.

— Διόλου. Ὁ συνταγματάρχης Σμιθ δὲν ἐξέφρασεν ἀκόμη τὴν ἰδέαν του, καὶ σὰς δίδω τὸν λόγον μου ὅτι ἀγνωστὸ ἀπολύτως ποία εἶνε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ γνώμη του.

— Καλὰ, καλὰ, θὰ ἰδοῦμεν... εἶπεν ὁ ταγματάρχης. Ἄς εἰπῆ ὡς τόσο τὴν γνώμην του!... Καὶ ἂν δὲν μὲ ἱκανοποιήσῃ, ἐπὶ τέλους δὲν ὑπάρχει καὶ νόμος νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ τὴν δεχθῶ.

— Φυσικώτατα... Λοιπὸν, συνταγματάρχα, εἰπέτε μοι τὴν γνώμην σας.

— Περὶ τίνος; ἠρώτησεν ἀπλούστατα ὁ Ἴωνᾶς.

— Πῶς; περὶ τίνος; ἐφώνησεν ὁ ταγματάρχης. Πού ἔχετε τὸν νοῦν σας δὰ ἐδῶ καὶ μισὴν ὥραν;... Ἄ! νῆς μου, ἐχάσατε τέτοιαν ὥραιαν συζήτησιν!...

— Ἀδιαφορὸν, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης. Ἴσα ἴσα τώρα ὅπου δὲν μᾶς ἤκουσαν, ἡ διαίτησις του θὰ εἶνε περισσώτερον ἀμερόλητος.

— Ἔστω. Δὲν μένει λοιπὸν ἄλλο παρὰ ν' ἀποφασίσωμεν ποῖος θὰ θέσῃ τὸ ζήτημα.

— Ἀφῆτε νὰ τὸ θέσω ἐγώ, ταγματάρχα. Ἄν θέλετε νὰ ἐπιφέρετε καμμίαν τροποποίησιν, ἔχετε καιρὸν.

— Καλὰ, ἄς εἶνε!

— Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης. Ὁ ταγματάρχης δυσχυρίζεται...

— Μὲ συγχωρεῖτε, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης, ἐγὼ δὲν δυσχυρίζομαι τίποτε. Σαῖς, συνταγματάρχα, δυσχυρίζεσθε... Ἐγὼ ἀπλῶς ἀντικρούω τὸν δυσχυρισμόν σας...

— Τὸ ἴδιον καταντᾷ...

— Καθόλου!... Ἴσα ἴσα εἶνε ὄλας διόλου διαφορετικόν!

— Τέλος πάντων, ἐξηκολούθησεν ὁ συνταγματάρχης, δυσχυρίζομαι...

— Ἔτσι δά, εἶπεν ὁ ταγματάρχης, δυσχυρίζεσθε... ὅτι τὸ ἵππικόν εἶνε τόσον ἀναγκαῖον εἰς τοὺς σημερινούς πολέμους ὅσον καὶ εἰς τοὺς παλαιούς.

— Καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ ταγματάρχης, ὑποστηρίζω τὸ ἐναντίον... Τώρα, κύριε, εἰπῆτέ μας τὴν γνώμην σας.

Ὁ Ἴωνᾶς τοιαύτην εἶχεν εἰδικότητα ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ ὡς ἂν μαῦρος τῆς Γουίνείας συζητῶν περὶ διαφορικοῦ ὑπολογισμού. Ἄλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀδαημοσύνην του, δι' ἣ ἀπεκρίθη ἀμέσως.

— Εἶμαι κατὰ πάντα σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ συνταγματάρχου.

— Εὖγε!... ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης περιχαρῆς. Ἥμην βέβαιος.

— Θὰ μοι ἐπιτρέψητε νὰ διατηρήσω τὴν γνώμην μου, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης κεχολωμένος... Ἀλήθεια δά, συνταγματάρχα, εἶπεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Ἴωνᾶν, ποῖον σύνταγμα διοικήσατε;... τοῦ πεζικοῦ ἢ τοῦ ἵππικοῦ;

Τώρα πλέον ἦτο ἀδύνατον ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀπάντησιν!... Τέσσαρες τῶν συνδαιτυμόνων εἶχον ὑπηρετήσῃ ἐν τῷ στρατῷ τῆς Ἑνώσεως. Ἄν ὁ Ἴωνᾶς ὠνόμαζε σύνταγμα τι, πιθανὸν νὰ ἦτο κατὰ τύχην ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑπηρετήσῃ ἕκαστος αὐτῶν. Ἄλλως τε τὸ πρᾶγμα θᾶσον ἢ βραδύτερον ἐμελλε ν' ἀποκαλυφθῆ. Προτιμότερον λοιπὸν ἦτο νὰ προλάβῃ ὁ Ἴωνᾶς τὴν κρίσιν ἢ ν' ἀφήσῃ αὐτὴν νὰ τὸν προκαταλάβῃ ἀπροπαράσκευον... Αἱ ταραχώδεις αὐταὶ σκέψεις συνεκρούσθησαν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του ἐν στιγμῇ ἀγωνίας ταχεῖα ὡς ἀστραπή. Διὰ μίαν δ' ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν του.

— Ποτέ μου δὲν ὑπῆρξα συνταγματάρχης, ἀπεκρίθη ἀπλῶς εἰς τὸν ταγματάρχην. Τὸ ὄνομα αὐτὸ μοῦ τὸ ἔδωκαν ὡς παρωνύμιον οἱ φίλοι μου.

— Δὲν σὰς τὸ ἔλεγα ἐγώ; εἶπεν ὁ ταγματάρχης ἐξαπλωθεὶς ἐπὶ τῆς ἕδρας του καὶ ἐξακοντίας θριαμβευτικῶν βλέμμα ἐπὶ τοῦ συνταγματάρχου Οὐίθερος.

Οὗτος δὲ τοσοῦτον ἐξεπλάγη ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου ταύτης ὁμολογίας, ὥστε ἀνετινάχθη ὀρθός.

Πάντες ἐνόμισαν ὅτι τοῦτο ἦτο σύνθημα νὰ ἐγερθῶσι τῆς τραπέζης καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὴν θύραν τὴν ἀγούσαν εἰς τὴν αἰθουσαν. Ἡ κίνησις αὕτη ἔδωκε καιρὸν εἰς τὸν συνταγματάρχην νὰ συνέλθῃ.

— Ἐχω νὰ σὰς ὁμιλήσω ὅταν οἱ κύριοι φύγουν, εἶπε διὰ παγετῶδους τόνου πρὸς τὸν Ἴωνᾶν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νέος προὔχωρει πρὸς τὸ καθίσμα τῆς Καίτης.

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας, συνταγματάρχα, ἀπεκρίθη.

Εἶτα δὲ μετέβη καὶ ἐκάθησε πλησίον τῆς μνηστῆς του.

Ἐν τούτῳ ὁ συνταγματάρχης ἔλαβε τὸν ταγματάρχην ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

[Ἐπιτελεσθῆσιν.]